

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. október 15.

FÖLDRAJZ

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Útmutató a javításhoz

Ha egy feladatnak a javítási-értékelési útmutatóban nem szerepelő szinonim megoldása is van, a válasz elfogadható, például:

Koreai Köztársaság – Dél-Korea; rétegvulkán – sztrатовulkán.

A nyílt végű feladatok esetében az útmutatóban leírt válasszal tartalmi szempontból megegyező, de másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

Azoknál a feladatoknál, ahol a lehetséges helyes válaszok számánál a vizsgázó több megoldást ad meg, felesleges elemenként 1 pontot kell levonni, de az adott (rész)feladatra 0 pontnál kevesebb nem adható.

A helyesírási hibát tartalmazó, de egyértelműen értékelhető földrajzi nevek (topográfiai fogalmak) esetén jelölje a hibát, de ezért pontot ne vonjon le.

I. feladatlap

1. FELADAT

1. Alaszka / Alaszkai-félsziget	1 pont
2. Grönland	1 pont
3. Izland	1 pont
4. Finnország	1 pont
5. Bering-szoros	1 pont
6. Jeges-tenger/óceán	1 pont
7. Csendes-óceán	1 pont
8. Kanada	1 pont

Összesen 8 pont

2. FELADAT

1. Északi-tenger	1 pont
2. Balti-tenger / Keleti-tenger	1 pont
3. Kréta	1 pont
4. Ebro	1 pont
5. Visztula	1 pont
6. Odera	1 pont
7. Pó	1 pont
8. Rhône	1 pont
9. Etna	1 pont

Összesen 9 pont

3. FELADAT

1. Gerecse	1 pont
2. Győri-medence	1 pont
3. Írott-kő	1 pont
4. Dorog	1 pont
5. Vác	1 pont
6. Komárom	1 pont
7. Pannonhalma	1 pont
8. Sopron	1 pont

Összesen 8 pont

II. feladatlap

1. FELADAT

- a) Válasz: 16 óra 42 perc / Megegyezik az A pontéval. 1 pont
 Indoklás: Azért, mert ugyanazon a hosszúsági körön fekszenek. 1 pont
2 pont
- b) Válasz: 19 óra 26 perc 1 pont
 Számítás elve: Mivel 1° távolság 4 perc helyi idő eltérésnek felel meg, ezért:
 $41^\circ \times 4 = 164 \text{ perc} = 2 \text{ óra } 44 \text{ perc}$
 $16 \text{ óra } 42 \text{ perc} + 2 \text{ óra } 44 \text{ perc} = 19 \text{ óra } 26 \text{ perc}$ 1 pont
2 pont
- c) Déli szélesség (d.sz.) 26° ($73^\circ - 47^\circ$) 1 pont
 Keleti hosszúság (k.h.) 19° 1 pont
2 pont
- d) Északi szélesség (é.sz.) 47° 1 pont
 Keleti hosszúság (k.h.) 60° ($19^\circ + 41^\circ$) 1 pont
 Megjegyzés: c) és d) pontban a pont, csak a félgömbök jelölésével együtt adható. 1 pont
2 pont

Összesen 8 pont

2. FELADAT

- a) A: rengésközpont / epicentrum 1 pont
 B: rengésfészek / hipocentrum 1 pont
2 pont
- b) Szeizmográf 1 pont
1 pont
- c) Szilárd kőzettestek / kőzetlemezek elmozdulása / nagy erejű vulkánkitörés /
 föld alatti üregek beszakadása / vetődés. 1+1 pont
 Bármelyik kettő említése elfogadható.
 Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható. 1 pont
2 pont
- d) Földrengés-biztos építkezéssel / szilárd alap kialakításával. 1 pont
 Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható. 1 pont
1 pont
- e) Mert Japán földrengés-veszélyes övezetben fekszik / Mert sok földrengés
 pattan ki Japán területén. 1 pont
 Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható. 1 pont
1 pont

Összesen 7 pont

3. FELADAT

a)

- X A földfelszín rövidhullámú kisugárzása.
 4 Az üvegházgázok hősugárzás-elnyelése, hősugárzás-visszaverése.
 3 A világűrbe távozó hősugárzás.
 6 Az üvegházgázokat tartalmazó légkör.
 2 A földfelszín által kibocsátott hosszuhullámú hősugárzás.
 X Napból érkező hosszuhullámú sugárzás.
 1 Napból érkező rövidhullámú sugárzás

Minden helyes válasz 1 pont.

7 pont

b)

Szén-dioxid / metán / vízgőz / nitrogén-oxid(ok) / freongázok
Bármelyik három említése elfogadható.

1+1+1 pont

3 pont

Összesen 10 pont**4. FELADAT**

a)

X	Az Egyenlítő északi oldalán az északkeleti passzátszél miatt keletről nyugat felé haladó áramlás.
D	A nyugati szelek által hajtott hideg áramlás a kontinens partjához érve a part mentén északra, az Egyenlítő felé áramlik.
C	A sarki szelek mozgatják Észak-Amerika keleti partvidéke előtt.
A	A Mexikói-öbölből induló áramlás észak felé forduló ága, amely a nyugati szelek övébe érve a magasabb szélességeken már más néven folytatja útját északkelet felé.
B	A nyugati szelek által mozgatott áramlás, amely fagymentessé teszi Nyugat-Európa északi partvidékének kikötőit.
X	A Dél-egyenlítői-áramlásból kiváló, a szárazföld mentén a déli mérsékelt övezetben délnek tartó áramlás.

Minden helyes válasz 1 pont.

6 pont

b) Állandóan fújó szelek.

1 pont

A kontinensek partvonala.

1 pont

A sorrend nem számít.

2 pont

Összesen 8 pont

5. FELADAT

- a) Forró övezet / trópusi övezet 1 pont
1 pont
- b)
1. Egyenlítői öv 1 pont
 2. Átmeneti öv 1 pont
 3. Térítői öv 1 pont
- 3 pont
- c) Minél távolabb helyezkedik el az öv az Egyenlítőtől, annál nagyobb az évi közepes hőingás értéke.
Az Egyenlítőtől való távolság említése 1 pont
Az évi közepes hőingás változásának helyes iránya 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.
- 2 pont

Összesen 6 pont**6. FELADAT**

- a)
1. B 1 pont
 2. A 1 pont
 3. C 1 pont
- 3 pont
- b) hindu < iszlám < keresztény 1+1 pont
- 2 pont
- c) Jeruzsálem 1 pont
 zsidó vallás 1 pont
- 2 pont

Összesen 7 pont**7. FELADAT**

- A. 4. 1 pont
 - B. 3. 1 pont
 - C. 1. 1 pont
 - D. 2. 1 pont
- Megjegyzés: a 3. és a 4. sorszám felcserélhető.*

4 pont

Összesen 4 pont

8. FELADAT

1. E
2. F
3. B
4. G
5. A
6. C

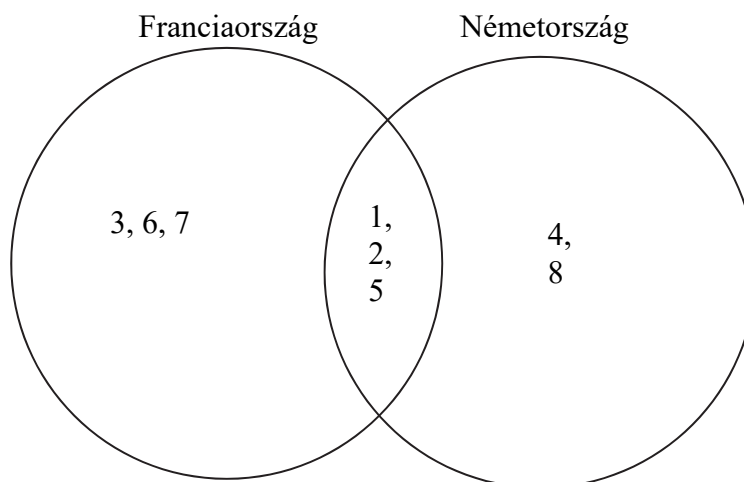
Minden helyes válasz 1 pont.

Összesen 6 pont

9. FELADAT

1) Szeged	1 pont
2) Tihany	1 pont
3) Tata	1 pont
4) Sárospatak	1 pont

Összesen 4 pont

10. FELADAT

Minden helyes válasz 1 pont.

Összesen 8 pont

11. FELADAT

- a) Hagyományos energiahordozók elégetéséből származó levegőszennyezés. /
A hatalmas mértékű CO₂-kibocsátás káros hatása. 1 pont

Megjegyzés: bármelyik említése elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

1 pont

-
- b)** Nem kell termőterületet felhasználni. / A kimerült bánya újrahasznosítható lesz. /
A hűtés biztosítása megoldható. 1+1 pont
Megjegyzés: bármelyik kettő említése elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

- c)** A keleti országokban összpontosul a gazdasági tevékenység döntő része, ezért itt van szükség több energiára is. / Itt él a népesség döntő része, ezért több energia szükséges a fogyasztás biztosítására. / A keleti országok gazdasági-technológiai fejlettsége lehetővé teszi, hogy ide települjön a csúcstechnológia. 1+1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

- d)** Sanghaj, Kanton / Guangzhou / Kuangcsou 1+1 pont
Megjegyzés: a sorrend nem számít. Tiencsin vagy Hongkong említése is elfogadható.

2 pont

Összesen 7pont
